

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-1

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Prusiek, lok. 25. Hrob č. 22, zlato (viz obr. 6. na str. 78)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2012
Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

BRNO (K. Ú. STARÝ LÍSKOVEC, OKR. BRNO-MĚSTO)

Ulice Kroupova. Pravěk (LnK?). Sídliště. Záchranný výzkum. S-JTSK 601825.86:1163672.24, 601768.71:1163694.46.

Ve dnech 5. 5. a 13. 9. 2011 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchranný archeologický výzkum ve středním úseku ulice Kroupova v souvislosti s výstavbou oddílného kanalizačního systému. Dosud neznámá lokalita se nachází v nadmořské výšce okolo 232 m, ve spodní části jihozápadního svahu, který klesá z plochého sedla mezi Kamenným vrchem a Červeným kopcem k toku Leskavy. Její přesná poloha je na ZM ČR 1:10 000, list 24-34-04 určena krajními body o souřadnicích 228:43 a 234:41 mm od Z:J s.č.

Liniové výkopy pro nové inženýrské sítě v uvedeném prostoru porušily až 1 m mocnou pravěkou kulturní vrstvu. Do této vrstvy byla zahlobena blíže nedatovatelná kúlová jáma a hliněná pec, připomínající po formální stránce otopná zařízení kultury s lineární keramikou.

Michal Přichystal

Resumé

Brno (Kat. Starý Lískovec, Bez. Brno-město). Bei der Rettungsgrabung in der Kroupova Strasse wurde eine vorgeschichtliche Kulturschicht mit einer Pfostengrube und einem Ofen entdeckt.

BRNO (K. Ú. ŠTÝŘICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

Vídeňská ulice, p. č. 641/1, 640/8, 640/17, Polní ulice p. č. 433/1. Neolit až eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících srpnu a září 2011 proběhl záchranný archeologický výzkum, který byl vyvolán stavbou SO 06 prodloužení horkovodu a SO 15 přípojka horkovodu pro SO 01 „Obytný soubor Brno, Vídeňská, domy A+B“.

Záchranný archeologický výzkum při jižní straně ulice Polní a západní straně ulice Vídeňské (zaměření jednotlivých sond viz kap. Středověk) výrazně přispěl k doplnění našich informací o osídlení paleolitu (viz kap. Paleolit), neolitu a eneolitu, snad i doby bronzové (viz kap. Doba bronzová) v pravobřežní části Starého Brna.

Z druhotné polohy (s. j. 524) byly získány střepy kultury s lineární keramikou. Objekty jednoznačně náležející této kultuře výzkumem zachyceny sice nebyly, ale přítomnost této kultury máme doloženou minimálně dvěma objekty při nedalekém výzkumu na ulici Polní 3 (A070/2002; Holub, Kováčik, Merta, Peška, Zapletalová, Zůbek 2003, 57–100, zvl. 87). Následně byla lokalita osídlena kulturou s moravskou malovanou keramikou (stupeň Ib), na jejíž přítomnost poukazují četné nálezy z výkopu s. j. 524, ze kterého bylo získáno množství keramických zlomků této kultury a také například kostěné šídlo. Další pravěké keramické zlomky, jen obecně zařaditelné do období neolitu a eneolitu, byly získány

i z druhotných poloh. Také tato kultura byla již v minulosti v tomto prostoru zachycena. Výzkumem v roce 2009 (A018/2009; Holub, Kolařík, Merta, Peška, Sedláčková, Zapletalová, Zůbek 2010, 395–432, zvl. 426–427; Neruda, Nerudová, Sedláčková, Zapletalová 2010) byly zjištěny minimálně dva objekty této kultury a četné nálezy z druhotných poloh existenci osídlení jen potvrdily. Zde však byla dle nálezů zachycena i mladší fáze této kultury – stupeň IIa (Neruda, Nerudová, Sedláčková, Zapletalová 2010, 13–14). Také ze staršího výzkumu na ulici Polní 3 známe minimálně jeden objekt této kultury (A070/2002; Holub, Kováčik, Merta, Peška, Zapletalová, Zůbek 2003, 57–100, zvl. 87). Na tuto kulturu v období staršího eneolitu navázala kultura s nálevkovitými poháry. Ta byla jedním střepem zjištěna v objektu s. j. 524 společně s nálezy kultury s moravskou malovanou keramikou. Zajímavostí je, že výkop s. j. 524 byl zachycen již výzkumem v roce 1998 (zde jako s. j. 511; Kováčik 1999, 315), kdy byl na základě získaných nálezů zařazen do halštatského období. Zcela jednoznačně byla kultura s nálevkovitými poháry identifikována v sondě S1 na ulici Polní. Zde byl vyzvednut profil nálevkovitého poháru a spodní část nádoby s přínaležejícím ouškem. Za určení keramických nálezů laskavě děkujeme Mgr. M. Kučovi.

Lenka Sedláčková, Pavel Staněk

Literatura

- Holub, P., Kováčik, P., Merta, D., Peška, M., Zapletalová, D., Zůbek, A. 2003:** Předběžné výsledky záchranných archeologických výzkumů v Brně v roce 2002. *Přehled výzkumů* 44, 57–100.
- Holub, P., Kolařík, V., Merta, D., Peška, M., Sedláčková, L., Zapletalová, D., Zůbek, A. 2010:** Brno (okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 51, 395–432.
- Kováčik, P. 1999:** Brno (Brno-město), Vídeňská ul., parc. č. 640/1, k. ú. Staré Brno. *Přehled výzkumů* 40 (1997–1998), 315.
- Neruda, P., Nerudová, Z., Sedláčková, L., Zapletalová, D. 2010:** „Bytový dům Vídeňská, I. etapa, Brno“. Rkp. náleзовé zprávy, č. j. 24/10. Uloženo: Archiv náleзовých zpráv, Archaia Brno o. p. s.

Resumé

During a salvage archaeological excavation at Vídeňská and Polní Street, settlement of Linear Band, Moravian Painted Ware and Funnel Beaker Culture was documented there.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

„Selkov“, parcely č. 1292/42, 1299/2 a 1303/8. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum. S-JTSK 598651.54:1136057.81, 598632.49:1136054.11, 598547.02:1136002.25.

Na základě upozornění ing. K. Odehnala uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v. v. i., ve dnech 6. 9. a 25. 10. 2011 záchranný archeologický výzkum v severní čtvrtině

parcely č. 1299/2 v části „Selkov“ v souvislosti s výstavbou rodinného domu. Známá polykulturní lokalita, v níž proběhly záchranné akce již v letech 1973 a 2008 až 2010 (Lečbých 2009; 2010; v tisku; Štrof 1985, 93), se rozkládá asi 1 km západně od centra městyse, jihozápadně od silnice z Černé Hory do Býkovic, na mírném jihovýchodním svahu nad levým břehem potoka Býkovka. Samotná dotčená parcela se nachází přibližně uprostřed tohoto prostoru, kde přiléhá k jihovýchodní straně nově vybudované obslužné komunikace. Přesná poloha zkoumaného místa je na ZM ČR 1:10 000, list 24-14-19 určena bodem o souřadnicích 258:168 mm od Z:J s.č.

V rámci půdorysu budoucího rodinného domu bylo zdokumentováno celkem 5 sídlištních jam, které bylo možné na základě získaného materiálu datovat do kultury s lineární keramikou. V jednom případě šlo o prostorově rozsáhlou zahloubeninu typu hliníku, k níž přiléhaly 2 hliněné pece se dny vyloženými lomovými kameny.

Při výše popsané příležitosti předal ing. K. Odehnal pracovníkům ÚAPP Brno, v. v. i., střepy nádob kultury s lineární keramikou, kusy mazanice a kamennou štípanou industrii, které vyzvedl v předchozím období roku 2011 z objektů porušených při budování rodinných domů na parcelách č. 1292/42 a 1303/8, situovaných v jihozápadním cípu lokality.

Michal Přichystal

Literatura

Lečbých, M. 2009: Černá Hora (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 50, 247, 283.

Lečbých, M. 2010: Černá Hora (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 51, 310.

Lečbých, M. v tisku: Černá Hora (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 52.

Štrof, A. 1985: Übersicht neuer Lokalitäten und Funde in der Boskovicer Furche (Bez. Blansko). *Přehled výzkumů* 1983, 91–98.

Resumé

Černá Hora (Bez. Blansko). Bei der Rettungsgrabung in der Flur „Selkov“ wurden die Siedlungsgruben der Kultur mit Linearbandkeramik entdeckt.

DRŽOVICE (K. Ú. DRŽOVICE NA MORAVĚ, OKR. PROSTĚJOV)

„Díly odvahoviční“. Neolit, Lnk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na přelomu měsíců října a listopadu 2011 byl proveden záchranný archeologický výzkum na ploše určené ke stavbě bioplynové elektrárny na pozemku Zemědělského družstva Vrahovice. Místo výzkumu se nachází na odpočinku mezi levobřežní terasou Romže a návrším, které výškově kulminuje 1 km severně od místa výzkumu kótou 273,7 m. Poloha je součástí známé archeologické lokality, označené pomístním názvem „Díly odvahoviční“. Osídlení z období neolitu představuje několik plyn-

kých objektů a struktura kůlových jamek, které indikují přítomnost jednoho dlouhého domu.

Miroslav Šmíd

Resumé

Držovice (Kat. Držovice na Moravě, Bez. Prostějov). Flur „Díly odvahoviční“. Neolithikum-Linearbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

DUBICKO (OKR. ŠUMPERK)

„Za kostelem“, parc. č. 332/5, 332/9, 332/10, 348/7 a 339/7. Lnk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Plošný záchranný výzkum při stavbě nové komunikace a rodinných domů byl na této polykulturní sídlištní lokalitě prováděn v letech 2010–2011 (podrobné informace viz Doba bronzová – v tomto svazku). Koordináty: ZM ČR 1:10000 14-43-10, 260:183, 265:186, 275:172, 265:168. Výzkumy budou pokračovat i v následujícím roce na parcelách zbývajících plánovaných rodinných a řadových domů.

Zatím bylo prozkoumáno cca 140 sídlištních objektů – většina datována do slezskoplatěnické kultury, ovšem několik objektů spadá již do kultury s lineární keramikou. Neolitické objekty se koncentrovaly především v jihovýchodní části areálu, na parc. č. 348/7 – zde se jedná o objekty č. 94-95, 104-105 a 120 (sídlištní jámy a kůlové jamky). Osamocená menší neolitická jáma byla prozkoumána při budování trasy elektrického vedení v severní části staveniště (obj. č. 54). Objekty obsahovaly většinou málo výrazné zlomky keramiky, typická výzdoba se vyskytla pouze ojediněle. Bylo získáno také několik kusů štípané industrie jak přímo z objektů, tak i ze sběrů na ploše lokality.

Jakub Halama

Resumé

Dubicko (Bez. Šumperk). „Za kostelem“, Parz. Nr. 332/5, 332/9, 332/10, 348/7 a 339/7. Jungsteinzeit - Linearbandkeramik (LBK). Siedlung. Rettungsgrabung.

HODONICE (OKR. ZNOJMO)

„U pískovny“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V letních měsících roku 2010 proběhl v Hodonicích při stavbě nové haly firmy Vertex záchranný archeologický výzkum. Na ploše zhruba 2 ha se podařilo prozkoumat 206 zahloubených objektů. Z nich bylo 7 chronologicky přiřazeno kultuře s moravskou malovanou keramikou. Z nich dvě byly zásobní jámy, jeden hliník a zbylé mělké sídlištní objekty.

David Humpola

Resumé

Hodonice (Bez. Znojmo), „U pískovny“. Lengyel. Siedlung. Rettungsgrabung.